યુવક મંડળ સ્તરીય સત્સંગદીક્ષા મુખપાઠ

શ્લોકસૂચિ : શ્રેણી - ૪

- સ્વામિનારાય સાક્ષાદ્ અક્ષરપુરુષોત્તમः।
 સર્વેભ્યઃ પરમાં શાંતિમ્ આનંદં સુખમર્પયેત્॥१॥
- દેહોયં સાધનં મુક્તેર્-ન ભોગમાત્રસાધનમ્। દુર્લભો નશ્વરશ્ચાયં વારંવારં ન લભ્યતે॥૨॥
- 3. લૌકિકો વ્યવહારસ્તુ દેહનિર્વાહહેતુકઃ। નૈવ સ પરમં લક્ષ્યમ્ અસ્ય મનુષ્યજન્મનઃ॥૩॥
- 4. નાશાય સર્વદોષાણાં બ્રહ્મસ્થિતેરવાપ્તયે। કર્તું ભગવતો ભક્તિમ્ અસ્ય દેહસ્ય લંભનમ્॥४॥
- સર્વિમિદં હિ સત્સંગાલ્-લભ્યતે નિશ્ચિતં જનૈઃ।
 અતઃ સદૈવ સત્સંગઃ કરણીયો મુમૃક્ષુભિઃ॥૫॥
- 6. સત્સંગઃ સ્થાપિતસ્તસ્માદ્ દિવ્યોયં પરબ્રહ્મણા। સ્વામિનારાયણેનેહ સાક્ષાદેવાવતીર્ય ચ॥૬॥
- સત્સંગસ્યાસ્ય વિજ્ઞાનં મુમુક્ષૂણાં ભવેદિતि।
 શાસ્ત્રં સત્સંગદીક્ષેતિ શુભાશયાદ્ વિરચ્યતે॥७॥
- સત્યસ્ય સ્વાત્મનઃ સંગઃ સત્યસ્ય પરમાત્મનः।
 સત્યસ્ય ચ ગુરોઃ સંગઃ સચ્છાસ્ત્રાણાં તથૈવ ચ ॥८॥

- 9. વિજ્ઞાતવ્યમિદં સત્યં સત્સંગસ્ય હિ લક્ષણમ્। કુર્વન્નેવંવિધં દિવ્યં સત્સંગં સ્યાત્ સુખી જનઃ॥૯॥
- 10. દીક્ષેતિ દઢસંકલ્પઃ સશ્રદ્ધં નિશ્ચયોચલઃ। સમ્યક્ સમર્પણં પ્રીત્યા નિષ્ઠા વ્રતં દઢાશ્રયઃ॥૧૦॥
- 11. શાસ્ત્રેસ્મિંજ્ઞાપિતા સ્પષ્ટમ્ આજ્ઞોપાસનપદ્ધતિઃ।
- પરમાત્મ-પરબ્રહ્મ-સહજાનંદ-દર્શિતા ॥ ૧૧ ॥
- 12. સ્વામિનારાયણોનન્ય-દઢપરમભક્તયે ৷ ગૃહીત્વાશ્રયદીક્ષાયા મંત્રં સત્સંગમાપ્નુયાત્ ॥૧૮॥
- 13. ધન્યોસ્મિ પૂર્શકામોસ્મિ નિષ્પાપો નિર્ભયઃ સુખી। અક્ષરગુરુયોગેન સ્વામિનારાયણાશ્રયાતુ ॥૧૯॥
- 14. ઉત્તિષ્ઠ સહજાનંદ શ્રીહરે પુરુષોત્તમ। ગુણાતીતાક્ષર બ્રહ્મન્ ઉત્તિષ્ઠ કૃપયા ગુરો॥૬૪॥
- 15. આગમ્યતાં હિ પૂજાર્થમ્ આગમ્યતાં મદાત્મતઃ। સાન્નિધ્યાદ્ દર્શનાદ્દ દિવ્યાત્ સૌભાગ્યં વર્ધતે મમ॥ ૬૫॥
- 16. ભક્ત્યૈવ દિવ્યભાવેન પૂજા તે સમનુષ્ઠિતા। ગચ્છાથ ત્વં મદાત્માનમ્ અક્ષરપુરુષોત્તમ॥ ૭૩॥
- 17. ગુરું બ્રહ્મસ્વરૂપં તુ વિના ન સંભવેદ્ ભવે। તત્ત્વતો બ્રહ્મવિદ્યાયાઃ સાક્ષાત્કારો હિ જીવને॥૨૨॥
- 18. નોત્તમો નિર્વિકલ્પશ્ચ નિશ્ચયઃ પરમાત્મનઃ। ન સ્વાત્મબ્રહ્મભાવોપિ બ્રહ્માક્ષરં ગુરું વિના॥૨૩॥
- 19. નૈવાપિ તત્ત્વતો ભક્તિઃ પરમાનંદપ્રાપણમ્। નાપિ ત્રિવિધતાપાનાં નાશો બ્રહ્મગુરું વિના॥૨૪॥

- 20. અતઃ સમાશ્રયેન્નિત્યં પ્રત્યક્ષમક્ષરં ગુરુમ્। સર્વસિદ્ધિકરં દિવ્યં પરમાત્માનુભાવકમ્॥૨૫॥
- 21. સ્વામિનારાયણઃ સાક્ષાદ્ અક્ષરાધિપતિર્હરિઃ। પરમાત્મા પરબ્રહ્મ ભગવાનું પુરુષોત્તમઃ॥૯૬॥
- 22. સ એકઃ પરમોપાસ્ય ઇષ્ટદેવો હિ નઃ સદા। તસ્યૈવ સર્વદા ભક્તિઃ કર્તવ્યાનન્યભાવતઃ॥૯૭॥
- 23. સાક્ષાદ્ બ્રહ્માક્ષરં સ્વામી ગુણાતીતઃ સનાતનમ્। તસ્ય પરંપરાદ્યાપિ બ્રહ્માક્ષરસ્ય રાજતે॥૯૮॥
- 24. ગુજ્ઞાતીતસમારબ્ધ-પરંપરાપ્રતિષ્ઠિતः। પ્રકટાક્ષરબ્રહ્મૈકઃ સંપ્રદાયેસ્તિ નો ગુરુઃ॥૯૯॥
- 25. એક એવેષ્ટદેવો નઃ એક એવ ગુરુસ્તથા। એકશ્રૈવાપિ સિદ્ધાંત એવં નઃ એકતા સદા॥૧૦૦॥
- 26. સિદ્ધાંતં સુવિજાનીયાદ્ અક્ષરપુરુષોત્તમમ્। બ્રહ્મવિદ્યાત્મકં દિવ્યં વૈદિકં ચ સનાતનમ્॥૧૦૧॥
- 27. જીવસ્તથેશ્વરશ્ચૈવ માયા બ્રહ્માક્ષરં તથા। પરબ્રહ્મેતિ તત્ત્વાનિ ભિન્નાનિ પંચ સર્વદા॥૧૦૨॥
- 28. નિત્યાન્યથ ચ સત્યાનિ વિજ્ઞેયાનિ મુમુક્ષુભિ:। સ્વામિનારાયણેનૈવં સિદ્ધાંતિતં સ્વયં સ્ફ્રુટમ્॥૧૦૩॥
- 29. તેષુ માયાપરૌ નિત્યમ્ અક્ષરપુરુષોત્તમૌ । જીવાનામીશ્વરાણાં ચ મુક્તિસ્તદ્યોગતો ભવેતુ ॥૧૦૪॥

- 30. પરમાત્મા પરબ્રહ્મ પરં બ્રહ્માક્ષરાત્ સદા। બ્રહ્માપિ સેવતે તં ચ દાસભાવેન સર્વદા॥૧૦૫॥
- 31. સર્વકર્તા ચ સાકારઃ સર્વોપરિ સદા હરિઃ। મમક્ષણાં વિમોક્ષાય પ્રકટો વર્તતે સદા॥૧૦૬॥
- 32. બ્રહ્માક્ષરગુરુદ્વારા ભગવાન્ પ્રકટઃ સદા। સહિતઃ સકલૈશ્વર્યઃ પરમાનંદમર્પયન્॥૧૦૭॥
- 33. પ્રીતિઃ કાર્યાત્મબુદ્ધિશ્ચ બ્રહ્માક્ષરે ગુરૌ દઢા। પ્રત્યક્ષભગવદૃભાવાત્ સેવ્યો ધ્યેયઃ સ ભક્તિતઃ॥૧૦૮॥
- 34. સ્વામિનારાયણો મંત્રો દિવ્યશ્વાલૌકિકઃ શુભः। જપ્યોયં સકલૈર્ભક્તૈર્-દત્તોયં હરિણા સ્વયમ્॥૧૦૯॥
- 35. અક્ષરં બ્રહ્મ વિજ્ઞેયં મંત્રે સ્વામીતિ શબ્દતः। નારાયજ્ઞેતિ શબ્દેન તત્પરઃ પુરુષોત્તમઃ॥૧૧૦॥
- 36. સ્વામિનારાયણેનેહ સિદ્ધાંતોયં પ્રબોધિતः। ગુરુભિશ્વ ગુણાતીતૈર્-દિગંતેયં પ્રવર્તિતः॥૧૧૧॥
- 37. યજ્ઞપુરુષદાસેન સ્થાપિતો મૂર્તિમત્તયા। ગુરુચરિત્રગ્રંથેષુ પુનરયં દઢાયિતઃ॥૧૧૨॥
- 38. પ્રમુખગુરુણા યોયં સ્વીયાક્ષરૈઃ સ્થિરીકૃતઃ। સાક્ષાદ્ ગુરોઃ પ્રસંગેન લભ્યતેયં હિ જીવને॥૧૧૩॥
- 39. અયમેવ સ સિદ્ધાંતો મુક્તિપ્રદઃ સનાતનઃ। ઉચ્યતે દર્શનં દિવ્યમ્ અક્ષરપુરુષોત્તમમ્॥૧૧૪॥

- 40. સિદ્ધાંતં પરમં દિવ્યમ્ એતાદેશં વિચિંતયન્। સત્સંગં નિષ્ઠયા કુર્યાદ્ આનંદોત્સાહપૂર્વકમ્॥૧૧૫॥
- 41. નિજાત્માનં બ્રહ્મરૂપં દેહત્રયવિલક્ષણમ્। વિભાવ્યોપાસનં કાર્ય સદૈવ પરબ્રહ્મણઃ॥૧૧૬॥
- 42. દેશ્યો ન માનુષો ભાવો ભગવતિ તથા ગુરૌ। માયાપરૌ યતો દિવ્યા-વક્ષરપુરુષોત્તમૌ॥૧૩૧॥
- 43. વિશ્વાસઃ સુદઢીકાર્યો ભગવતિ તથા ગુરૌ। નિર્બલત્વં પરિત્યાજ્યં ધાર્યં ધૈર્યં હરેર્બલમ્॥૧૩૨॥
- 44. પ્રસંગઃ પરયા પ્રીત્યા બ્રહ્માક્ષરગુરોઃ સદા। કર્તવ્યો દિવ્યભાવેન પ્રત્યક્ષસ્ય મુમુક્ષુભિઃ॥૧૩૪॥
- 45. બ્રહ્માક્ષરે ગુરૌ પ્રીતિર્-દઢૈવાસ્તિ હિ સાધનમ્। બ્રહ્મસ્થિતેઃ પરિપ્રાપ્તેઃ સાક્ષાત્કારસ્ય ચ પ્રભોઃ॥૧૩૫॥
- 46. બ્રહ્મગુણસમાવાપ્ત્યૈ પરબ્રહ્માનુભૂતયે। બ્રહ્મગુરોઃ પ્રસંગાનાં કર્તવ્યં મનનં સદા॥૧૩૬॥
- 47. મનસા કર્મણા વાચા સેવ્યો ગુરુહરિઃ સદા। કર્તવ્યા તત્ર પ્રત્યક્ષ-નારાયણસ્વરૂપધીઃ॥૧૩૭॥
- 48. શૃશુયાન્ન વદેન્નાપિ વાર્તા હીનાં બલેન ચ। બલપૂર્શા સદા કુર્યાદ્ વાર્તા સત્સંગમાસ્થિતઃ॥૧૩૮॥
- 49. વાર્તા કાર્યા મહિમ્નો હિ બ્રહ્મપરમબ્રહ્મણોઃ। તત્સંબંધવતાં ચાપિ સસ્નેહમાદરાત્ સદા॥૧૩૯॥

50.	સત્સંગિષુ સુહદ્ભાવો દિવ્યભાવસ્તથૈવ ચ।
	અક્ષરબ્રહ્મભાવશ્ચ વિધાતવ્યો મુમુક્ષુણા ॥૧૪૦ ॥
51.	પરમાત્મપરબ્રહ્મ - સ્વામિનારાયણપ્રભોઃ।
	બ્રહ્માક્ષરસ્વરૂપસ્ય ગુણાતીતગુરોસ્તથા ॥૧૪૧ ॥
52.	તદર્પિતસ્ય દિવ્યસ્ય સિદ્ધાંતસ્ય ચ સર્વદા।
	ભક્તાનાં તચ્છ્રિતાનાં ચ પક્ષો ગ્રાહ્યો વિવેકતઃ ॥૧૪૨ ॥
53.	અંતર્દષ્ટિશ્ચ કર્તવ્યા પ્રત્યહં સ્થિરચેતસા।
	કિં કર્તુમાગતોસ્મીહ કિં કુર્વેહમિહેતિ ચ ॥૧૪૫ ॥
54.	સંપ્રાપ્યાક્ષરરૂપત્વં ભજેયં પુરુષોત્તમમ્ ા
	પ્રત્યહં ચિંતયેદેવં સ્વીયલક્ષ્યમતંદ્રિતઃ ॥૧૪૬ ॥
55.	કર્તાયં સર્વહર્તાયં સર્વોપરિ નિયામકઃ।
	પ્રત્યક્ષમિહ લબ્ધો મે સ્વામિનારાયશો હરિઃ॥૧૪૭॥
56.	અત એવાસ્મિ ધન્યોહં પરમભાગ્યવાનહમ્।
	કૃતાર્થશ્રૈવ નિઃશંકો નિશ્ચિંતોસ્મિ સદા સુખી ॥૧૪૮ ॥
57.	એવં પ્રાપ્તેર્મહિમ્નશ્ચ પ્રત્યહં પરિચિંતનમ્ ા
	પ્રભોઃ પ્રસન્નતાયાશ્ચ કાર્યં સ્થિરેણ ચેતસા ૫૧૪૯ ૫
58.	દેહત્રય-ત્ર્યવસ્થાતો જ્ઞાત્વા ભેદં ગુણત્રયાત્।
	સ્વાત્મનો બ્રહ્મણૈકત્વં પ્રતિદિનં વિભાવયેત્ ૫૧૫૦ ॥
59.	પ્રત્યહમનુસંધેયા જગતો નાશશીલતા ৷

સ્વાત્મનો નિત્યતા ચિંત્યા સચ્ચિદાનંદરૂપતા ॥૧૫૧॥

- 60. ભતં યચ્ચ ભવદ્યચ્ચ યદેવાગ્રે ભવિષ્યતि। સર્વ તન્મે હિતાયૈવ સ્વામિનારાયણેચ્છયા ॥૧૫૨॥ 61. માનેર્ષ્યાકામક્રોધાદિ-દોષાવેગો ભવેતુ તદા। અક્ષરમહમિત્યાદિ શાંતમના વિચિંતયેત્ ॥૧૫૪॥ 62. મયા સહ સદૈવાસ્તિ સર્વદોષનિવારક:। સ્વામિનારાયણઃ સાક્ષાદ્ એવં બલં ચ ધારયેત્ ॥૧૫૫ ॥ 63. અસત્યં ન વદેતુ ક્વાપિ વદેતુ સત્યં હિતાવહમ્। સત્યમપિ વદેન્નૈવ યત્ સ્યાદન્યાહિતાવહમ્ ॥૧૬૪॥ 64. સુખે નોચ્છુંખલો ભૃયાદ્ દુઃખે નોદ્વેગમાપ્નુયાત્। સ્વામિનારાયણેચ્છાતઃ સર્વં પ્રવર્તતે યતઃ॥૧૬૯॥ 65. વિશેષસંયમઃ પાલ્યઃ કૌમાર્યે યૌવને તથા। અયોગ્યસ્પર્શદશ્યાદ્યાસુ-ત્યાજ્યાઃશક્તિવિનાશકાઃ ॥૨૧૩॥ 66. જીવનમ્ ઉન્નતિં યાતિ ધર્મનિયમપાલનાત। 67. શુભાશુભપ્રસંગેષુ મહિમસહિતં જનઃ। પવિત્રાં સહજાનંદ-નામાવલિં પઠેતુ તથા ૫૨૭૬ ૫ 68. અક્ષરબ્રહ્મસાધર્મ્ય સંપ્રાપ્ય દાસભાવત:। પુરુષોત્તમભક્તિર્હિ મુક્તિરાત્યંતિકી મતા ॥૨૯૧ ॥ 69. ભગવાનુ સર્વકર્તાસ્તિ દયાલુઃ સર્વરક્ષકઃ।

સ એવ નાશકઃ સર્વ-સંકટાનાં સદા મમ ॥૪૪॥

- 70. ભગવાન્ કુરુતે યદ્ધિ હિતાર્થમેવ તત્સદા। પ્રારબ્ધં મે તદિચ્છૈવ સ એવ તારકો મમા જયા
- 71. નૂનં નંક્ષ્યંતિ મે વિઘાઃ પાપદોષાશ્ચ દુર્ગુશાः। નૂનં પ્રાપ્સ્યામ્યહં શાંતિમાનંદં પરમં સુખમ્॥૪૬॥
- 72. યતો માં મિલિતઃ સાક્ષાદ્ અક્ષરપુરુષોત્તમઃ। નિશ્ચયેન તરિષ્યામિ દુઃખજાતં હિ તદ્બલાત્॥૪૭॥
- 73. વિચાર્યેવં બલં રક્ષેદ્દ્ નાશ્રિતો નિર્બલો ભવેત્। આનંદિતો ભવેન્નિત્યં ભગવદ્દબલવૈભવાત્॥૪૮॥
- 74. નિંદાલજ્જાભયાપદ્ભ્યઃ સત્સંગં ન પરિત્યજેત્। સ્વામિનારાયણં દેવં તદ્દભક્તિં કર્હિચિદ્ ગુરુમ્॥૧૨૧॥
- 75. સ્વદુર્ગુણાન્ અપાકર્તું સંપ્રાપ્તું સદ્દગુણાંસ્તથા। સત્સંગાશ્રયણં કાર્યં સ્વસ્ય પરમમુક્તયે॥૧૨૬॥
- 76. પ્રસન્નતાં સમાવાપ્તું સ્વામિનારાયણપ્રભોઃ। ગુણાતીતગુરૂણાં ચ સત્સંગમાશ્રયેત્ સદા॥૧૨૭॥
- 77. અહો ઇહૈવ નઃ પ્રાપ્તાવક્ષરપુરુષોત્તમૌ। તત્પ્રાપ્તિગૌરવાન્નિત્યં સત્સંગાનંદમાખ્નુયાત્॥૧૨૮॥
- 78. આજ્ઞાં ભગવતો નિત્યં બ્રહ્મગુરોશ્ચ પાલયેત્। જ્ઞાત્વા તદનુવૃત્તિં ચ તામેવાનુસરેદ્ દઢમ્॥૧૪૩॥
- 79. તદાજ્ઞાં પાલયેત્ સદ્ય આલસ્યાદિ વિહાય ચ । સાનંદોત્સાહમાહાત્મ્યં તત્પ્રસાદિયા સદા॥૧૪૪॥

- 80. કુદેષ્ટ્યા પુરુષૈર્નેવ સ્ત્રિયો દેશ્યાઃ કદાચન। એવમેવ કુદેષ્ટ્યા ચ સ્ત્રીભિર્દશ્યા ન પુરુષા: 11૧૮૦ 11 81. અશ્લીલં યત્ર દેશ્યં સ્યાદુ ધર્મસંસ્કારનાશકમ્। નાટકચલચિત્રાદિ તન્ન પશ્યેત્ કદાચન ॥૧૮૫॥ 82. સંગોત્ર બલવાઁલ્લોકે યથાસંગં હિ જીવનમ્। સતાં સંગમ્ અતઃ કુર્યાત્ કુસંગં સર્વથા ત્યજેત્ ⊪૨૧૬ ॥ 83. પરિરક્ષેદ્ દઢાં નિષ્ઠામ્ અક્ષરપુરુષોત્તમે। 84. ધર્મા વા સંપ્રદાયા વા યેન્યે તદનુયાયિનઃ। ન તે દ્વેષ્યા ન તે નિંદ્યા આદર્તવ્યાશ્ચ સર્વદા ॥૨૫૩॥ 85. વિપત્તિષુ ધરેદ્ધૈર્ય પ્રાર્થનં યત્નમાચરેત । 86. સત્ફલોન્નાયકં કુર્યાદ્ ઉચિતમેવ સાહસમ્। ન કુર્યાત્ કેવલં યદ્ધિ સ્વમનોલોકરંજકમ્ ॥૨૧૪ ॥ 87. શુદ્ધોપાસનભક્તિં હિ પોષયિતું ચ રક્ષિતુમ્। ભક્તિં મંદિરનિર્માણરૂપાં પ્રાવર્તયદ્ધરિઃ ॥૮૭ ॥ 88. તથૈવાજ્ઞાપયામાસ સેવાર્થં હરિણા સહ । તસ્ય ચોત્તમભક્તસ્ય તસ્યેવૈવાક્ષરસ્ય ચ 🛮 ८८ 🕦 89. વર્તત ઉત્તમો ભક્તો બ્રહ્મ ભગવતોક્ષરમ્। નિત્યં માયાપરં નિત્યં હરિસેવારતં યતઃ ॥૮૯ ॥
- 90. મંદિરાણાં હિ નિર્માણં તદાજ્ઞામનુસૃત્ય ચ । દિવ્યાનાં ક્રિયતે ભક્ત્યા સર્વકલ્યાણહેતુના ॥૯૦ ॥

- 91. પુરુષોત્તમમૃત્ર્યા તદ્-મધ્યખંડે યથાવિધિ । સહિતં સ્થાપ્યતે મૂર્તિરક્ષરસ્યાપિ બ્રહ્મણઃ ॥૯૧ ॥ 92. એવમેવ ગૃહાદ્યેષુ કૃતેષુ મંદિરેષ્વપિ। મધ્યે પ્રસ્થાપ્યતે નિત્યં સાક્ષરઃ પુરુષોત્તમઃ ॥૯૨॥ 93. કાલો વા કર્મ વા માયા પ્રભવેન્નૈવ કર્હિચિતુ। અનિષ્ટકરણે નુનં સત્સંગાશ્રયશાલિનામ્ ॥૨૭૭॥ 94. નૈવ મન્યેત કર્તત્વં કાલકર્માદિકસ્ય તુ । મન્યેત સર્વકર્તારમ્ અક્ષરપુરુષોત્તમમ્ ૫૨૭૯ ૫ 95. એકાદશ્યા વ્રતં નિત્યં કર્તવ્યં પરમાદરાતુ । તદિને નૈવ ભોક્તવ્યં નિષિદ્ધં વસ્તુ કર્હિચિત્ ॥૨૫૬॥ 96. સ્વામિવાર્તાઃ પઠેન્નિત્યં તથૈવ વચનામૃતમ્। ગુણાતીતગુરૂણાં ચ ચરિતં ભાવતઃ પઠેતુ ॥૨૩૬ ॥ 97. સ્વાયાદ્ધિ દશમો ભાગો વિંશોથવા સ્વશક્તિત:। અર્પ્યઃ સેવાપ્રસાદાર્થં સ્વામિનારાયણપ્રભોઃ ॥૧૯૫ ॥ 98. નરઃ સમીપસંબંધ-હીનાં સ્ત્રિયં સ્પૃશેન્નહિ । નૈવ સ્પૃશેત્ તથા નારી તાદશં પુરુષાંતરમ્ ॥૧૮૩॥ 99. ન તાદક્છુણુયાદ્ વાચં ગીતં ગ્રંથં પઠેન્ન ચ। પશ્યેન્ન તાદશં દશ્યં યસ્માત્ કામવિવર્ધનમ્ ॥૧૮૮॥
- 100. સેવાં માતુઃ પિતુઃ કુર્યાદ્ ગૃહી સત્સંગમાશ્રિતઃ। પ્રતિદિનં નમસ્કારં તત્પાદેષુ નિવેદયેત્॥૧૭૨॥